

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Івченко С. В. *С. В. Івченко*

Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201869

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

підготовки БАКАЛАВРА

галузі знань 0203 Гуманітарні науки

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (французька)

Програма навчальної дисципліни «Концептуальні засади художнього перекладу»
підготовки бакалавра, галузі знань 0203 Гуманітарні науки, напряму підготовки
6.020303 Філологія. Мова і література (французька)

Розробник: Андрієвська В. В., доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики,
кандидат філологічних наук, доцент

Рецензент: Бондарук Л. В., доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики,
кандидат педагогічних наук, доцент

**Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри романських
мов та інтерлінгвістики**

протокол № 1 від 5 вересня 2018р.

Завідувач кафедри (Станіслав О.В.)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією інституту іноземної філології**

протокол № 2 від 20 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету (Павлюк А. Б.)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ____ від ____ . ____ . 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька) Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60/2		Рік навчання 4
		Семестр 7
ІНДЗ: є		Лекції 10 год.
		Практичні 8 год.
		Самостійна робота 38 год.
		Консультації 4 год.
Форма контролю: залік		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Вивчення навчальної дисципліни "Концептуальні засади художнього перекладу" передбачає вивчення концептуальних теорій та підходів до перекладу художнього тексту, а також практичного їх застосування під час роботи з франкомовним літературним твором і його перекладом рідною мовою.

У межах курсу передбачено розгляд 2 змістових модулів:

1. Сучасні концептуальні підходи до перекладу художнього тексту.
2. Методологічні засади передачі концептуальної картини світу франкомовного твору засобами рідної мови.

Метою викладання навчальної дисципліни "Концептуальні засади художнього перекладу" є ознайомлення студентів із основами науково-теоретичної та практичної підготовки філологів-перекладачів, надати інформацію про концептуальні засади художнього перекладу, сприяючи формуванню у студентів умінь та навичок перекладацької діяльності та редагування.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця залікового кредиту студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- ключові поняття концептуальних теорій, тенденцій та підходів до перекладу художнього тексту;
- адекватне відтворення концептуальних особливостей франкомовного першотвору засобами рідної мови;
- концептуальний аналіз літературного твору у зіставленні з оригіналом;
- ідентифікація та передача рідною мовою концептуальних метафор та образів;
- шляхи відтворення в перекладі образної та концептуальної системи першотвору засобами рідної мови;
- особливості концептуальної системи художніх творів різних жанрів та способи їх передачі;
- редагування художнього тексту у зіставленні з оригіналом.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Консультації
1	2	3	4	5	6
Семестр 7					
Змістовий модуль 1					
<i>Les approches actuelles à la traduction du texte littéraire</i>					
Les principes conceptuels de l'organisation d'un texte littéraire	10	2	-	8	-
Les problèmes conceptuels de traduction du système conceptuel d'un texte littéraire	11	2	2	6	1
L'approche cognitive et la traduction	11	2	2	6	1
Разом за змістовим модулем 1	32	6	4	20	2
Змістовий модуль 2					
<i>La méthodologie de la traduction de l'image conceptuelle du monde du texte littéraire</i>					
Les principes de l'universalité et de la diversité dans la traduction d'un texte littéraire	15	2	2	10	1
La métaphore conceptuelle et les moyens de son interprétation	13	2	2	8	1
Разом за змістовим модулем 2	28	4	4	18	2
Усього за семестр	60	10	8	38	4

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 3

№ з/п	Види завдань
1.	Опрацювання лекцій.
2.	Підготовка реферативних повідомлень до практичних занять.
3.	Ознайомлення з основними працями сучасних науковців з перекладознавства.
4.	Підготовка до підсумкового залікового тесту.
5.	Пошук та опрацювання матеріалів для підготовки усної відповіді на заліку.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання, становить 10 балів. Перевірка та контроль їх виконання відбувається під час консультацій, згідно розкладу затвердженим кафедрою.

6. ІНДИВІДУАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ

ІНДЗ, передбачене у рамках дисципліни, носить науково-дослідницький, аналітичний та творчий характер. Максимальна кількість балів за цей вид роботи – 20.

ІНДЗ складається із двох частин: 1) концептуальний аналіз українського перекладу франкомовного твору відповідно до критеріїв, передбачених таким видом

аналізу; 2) переклад уривку франкомовного тексту рідною мовою з урахуванням принципів концептуального підходу.

Примітка. Матеріал для аналізу та перекладу обирає викладач.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальний курс складається з одного залікового кредиту.

Оцінювання знань студента за семестр охоплене двома змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань, виконання самостійної та індивідуальної роботи. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі поточного аудиторного контролю, контролю виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання та ІНДЗ.

Розподіл балів за заліковий кредит

Поточний контроль				Підсумковий контроль	
max = 40				max = 60	
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	
ЗМ1	ЗМ2	ІНДЗ	Самостійна робота	Підсумковий тест	Усна відповідь
5	5	20	10	30	30

Поточний аудиторний контроль включає перевірку рівня знань студента при представленні реферативних повідомлень та наукових дискусій із питань, винесених на практичні заняття. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за практичну аудиторну роботу становить 10 балів у кожному семестрі, за самостійну роботу – 10 балів та 20 балів за ІНДЗ. Максимальна кількість балів за поточний контроль після вивчення теоретичного та практичного матеріалу усіх змістових модулів, виконання самостійної роботи та ІНДЗ дорівнює 40 балів.

Підсумкова оцінка за поточний контроль в межах залікового модуля становить 40 балів (Поточний аудиторний контроль (10 балів) + Самостійна робота (10 балів) + ІНДЗ (20 балів)). Поточний аудиторний контроль здійснюється провідним викладачем на практичних заняттях протягом семестру в межах відповідного навчального модуля.

Підсумковий контроль заліковий кредит проводиться у формі заліку. *Заліковий контроль*, який здійснюється провідним викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента під час написання підсумкового залікового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за залік, становить 60 балів, з яких 30 балів – оцінка за заліковий тест, 30 балів – за усну відповідь.

Якщо студент погоджується з результатом, який він отримав за поточний контроль і написання залікової контрольної роботи, він має право не складати залік в усній формі.

Система нарахування балів та критерії оцінювання:

Поточний аудиторний контроль передбачає виконання аудиторної роботи студентом, здачу індивідуального завдання та самостійної роботи. Максимальна кількість балів за поточний контроль – 40.

1. Практична аудиторна робота. Максимальна кількість балів за кожен змістовий модуль обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на

аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів). Наприкінці семестру загальна кількість балів за практичну аудиторну роботу визначається сумою балів за змістові модулі.

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на практичних заняттях і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни.

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на практичних заняттях і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни;

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни;

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за незнання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни.

2. Самостійна робота. В межах змістового модуля студент звітується перед викладачем за виконання самостійної роботи під час консультацій, передбачених навчальною програмою та згідно графіку, затвердженого кафедрою. Максимальна кількість балів за виконану самостійну роботу – 10 балів.

3. Індивідуальне науково-дослідницьке завдання.

- Оцінка “відмінно” відповідає 20-18 балам і ставиться за детальний та глибокий аналіз та коректний переклад із застосуванням вивченого теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни.

- Оцінка “добре” відповідає 17-15 балам і ставиться за детальний та глибокий аналіз та коректний переклад, проте з незначними недоліками у застосуванні вивченого теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни;

- Оцінка “задовільно” відповідає 14-10 балам і ставиться за дещо поверхневий аналіз та дещо некоректний переклад із застосуванням вивченого знання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни;

- Оцінка “незадовільно” відповідає 9-0 балам і ставиться за поверхневий аналіз та некоректний переклад із застосуванням вивченого незнання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичної дисципліни.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку і складається із залікового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 60.

1. Заліковий тест (30 балів).

- Оцінка “відмінно” відповідає 27-30 балам – за відмінне написання тесту (допускається 1-2 неправильних відповіді);

- Оцінка “добре” відповідає 22-26 балам – за хороше написання тесту (допускається 3-5 неправильних відповіді);

- Оцінка “задовільно” відповідає 15-21 балам – за задовільне написання тесту (допускається до 10 неправильних відповіді);

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-14 балам – за незадовільне написання тесту (більше 10 неправильних відповіді).

2. Усна відповідь на заліку (30 балів).

Відповідь вважається *повною (30 балів)*, якщо студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом курсу, адекватно оперує ним під час відповідей на поставлені запитання, а також демонструє здатність вести наукову дискусію.

Відповідь вважається *недостатньо повною (20 балів)* за умов непоганого теоретичним і практичним матеріалом курсу. адекватно оперує ним під час відповідей на поставлені запитання, проте має труднощі у веденні наукової дискусії.

Відповідь вважається *неповною (10 балів)*, якщо продемонстровані теоретичні знання і практичні навички носять фрагментарний і поверхневий характер. Студент має значні труднощі у відповідях на запитання і не здатен вести наукову дискусію.

Залік вважається *нескладеним* за умов відсутності відповіді або такого її представлення, яке не демонструє теоретичних знань і практичних навичок з теоретичної дисципліни. Студент не реагує на запитання викладача і не здатен вести наукову дискусію.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає на екзамені: *відмінно, дуже добре, добре, достатньо, незадовільно (з можливістю повторного складання)*; а на заліку: *зараховано, незараховано (з можливістю повторного складання)*

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	за екзамен	за залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

а) Основна література

1. Потніцева Т. М., Пічугіна Т. Є., Гавриленко Є. В., Левченко О. В. Посібник до вивчення курсу «Проблеми перекладу художнього тексту». – Д. : РВВ ДНУ, 2011.
2. Коломієць Л.В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії). – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 522 с.

в) Додаткова література

3. Венгренівська М.А. Нариси з теорії та практики редагування перекладних текстів і порівняльної стилістики (французька та українські мови): навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 560 с.
4. Верба Г.Г., Гетьман З.О. Підручник з перекладознавства: підруч. для студ. вищ. навч. заклад – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 304.
5. Верба Г.Г., Лопе Тапія Ф.Х. Іспанська мова. Підручник іспанської мови для старших курсів перекладацьких та філологічних відділень університетів. Вінниця: «Нова книга», 2007 – 368 с.
6. Гак В.Г., Львин В.Ю. Курс переклада (французький язык). – М., 1980.
7. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). – Львів: Вища школа, 1983. – 175 с.
8. Коломієць Л.В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії). – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 522 с.
9. Максименко О.В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (французька мова). – К., 1986.

10. Чередниченко О.І. Відтворення українських власних назв французькою мовою // Мовознавство, 1993, №5.
11. Чередниченко О.І., Коваль Я.Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К., 1995.
12. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. – К.: Либідь, 2007. – 248 с. Семантика и перевод. – М., Наука, 1991.
13. La traduction au seuil du XXIe siècle: histoire, théorie, méthodologie. – Strasbourg-Florence-Grenade-Kyiv, 1997.
14. Mounin G. Les problèmes théoriques de la traduction. – Paris, 1963.
15. Seleskovitch D., Lederer M. Interpréter pour traduire. – Paris, 1984.
16. Tcherednitchenko A. Les problèmes lexico-sémantiques et pragmatiques de la traduction du français. – К., 1978.
17. Van Hoof H. Théorie et pratique de l'interprétation. – München, 1982.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Протокол № __ від _____ 2018 р.

Проректор з науково-педагогічної

і навчальної роботи та рекрутації

Навчальний відділ

Юридичний відділ

С. В. Гаврилюк

Л. О. Заєць

А. В. Маїло